

Nota

Diepenbeek, Peperstraat-Waardestraat Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	2
2.4	Bepalingen van de maatregelen	2
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	2
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	3
3	Bibliografie	5

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Diepenbeek, Peperstraat-Waardestraat
Ligging	Peperstraat-Waardestraat, gemeente Diepenbeek, provincie Limburg
Kadaster	Gemeente Diepenbeek, Afdeling 1, Sectie B, Percelen 516P, 509G, 502V Partim
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2020-0246
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (ID 13222) ¹
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Hannah Van Hoecke
Betrokken actoren	Michiel Steenhoudt (veldwerkleider, projectleider) Hannah Van Hoecke (archeoloog) Benno Hunink (archeoloog) Piotr Pawelczak (aardkundige)
Betrokken derden	n.v.t.

Plangebied

Oppervlakte plangebied	1.670 m ²
Kartering gewestplan	Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen + agrarisch gebied

¹ LINTEN 2019

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

De landschappelijke boringen toonden aan dat de B-horizont diep verploegd is en daarom het steentijdpotentieel binnen het plangebied als laag beschouwd moest worden. Het lijkt onwaarschijnlijk dat er nog steeds *in situ* bewaarde vuursteenclusters zich in de bodem zouden kunnen bevinden.

De meeste sporen die werden aangetroffen zijn greppels die vermoedelijk (op basis van aanlegvondsten) dateren uit de nieuwe tijd. S1007, S1012 en S1019 konden gedateerd worden op basis van het aangetroffen aardewerk. De meeste sporen lijken op basis van kleur en aflijning niet ouder te zijn dan (sub)recente periodes (S1015 en S1020). Greppel S1010 kon op basis van VN 2 gedateerd worden in de volle middeleeuwen.

De site ligt op ongeveer 270 m ten zuiden van de Demer. In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich op de rand van de Demervallei. Deze relatief lage ligging was ook zichtbaar in het proefsleuvenonderzoek, het was een laaggeleden en vrij nat gebied. De vele greppels, met vermoedelijk als doel afwatering, lijken deze theorie te ondersteunen. Hierdoor lijkt het logisch dat er geen bewoningsporen aangetroffen zullen worden op zo'n nat gebied en de mensen uit het verleden zich potentieel eerder meer zuidelijker en hoger zouden gevestigd hebben.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

De verwachting van het archeologisch erfgoed in het plangebied is laag. Vanwege een diep verploegde B-horizont en lokale verstoringen tot in het moedermateriaal moet het steentijdpotentieel binnen het plangebied als laag beschouwd worden. Dit geldt ook voor de sporensites. De archeologische sporen die werden aangetroffen waren greppelsegmenten die vermoedelijk (slechts op vondsten bij de aanleg van het vlak) gedateerd konden worden in de nieuwe tijd (S1007, S1012, S1015, S1019, S1020), een greppel uit de volle middeleeuwen (S1010) en verder nog enkele ondateerbare greppelsegmenten, paalkuilen en kuilen. Dit kan te wijten zijn aan een relatief lage ligging aan de rand van de Demervallei waardoor bewoningsporen ontbreken aangezien bewoning in deze vlakte niet verkozen werd. In de archeologienota werd de kans op het aantreffen van sporen als hoog ingeschat, maar na het proefsleuvenonderzoek werd de verwachting naar laag gebracht.

2.3 Impactbepaling

De impact van de werken is totaal vernietigend (zie het *Verslag van Resultaten uit de archeologienota "Archeologienota Diepenbeek Peperstraat-Waardestraat" (ID 13222)*²), maar aangezien er geen waardevolle sporen aanwezig zijn, zal geen informatie verloren gaan.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek hebben aangetoond dat de bodem binnen het plangebied bestaat uit eolische zanden, die lokaal mogelijk een ouder alluvium en/of herwerkt paleogeenmateriaal afdekken.³ Er was geen sprake van een bewaarde gevlekte textuur B-horizont. Wellicht was dit het rechtstreekse gevolg van ploegen waardoor de eenheid in de bouwvoor opgenomen was en wat oorspronkelijke kenmerken wazig maakte. Hierdoor is het aantreffen van

² LINTEN 2019

³ DOV VLAANDEREN 2020; LAGA et al. 2001; FREDERICKX & GOUWY 1996

steentijdarcheologie in het plangebied laag. Het lijkt onwaarschijnlijk dat er nog steeds *in situ* bewaarde vuursteenclusters in de bodem zouden kunnen zich bevinden, waardoor het potentieel op extra kennis over deze periode niet aanwezig is.

Om het sporenpotentieel in te schatten werd een proefsleuvenonderzoek gedaan. Tijdens het onderzoek werd geen waardevolle archeologische vindplaats of ensemble aangetroffen. Dit houdt in dat de potentiële kennisvermeerdering van verder archeologisch onderzoek op het terrein quasi onbestaande is. De meeste aangetroffen sporen zijn greppels en staan vermoedelijk in verband met afwatering van het terrein uit de nieuwe tijd. Eén greppel dateert vermoedelijk uit de volle middeleeuwen, maar er werden geen andere sporen uit deze periode aangetroffen. Verder lijkt het terrein te nat voor bewoningsporen of andere relevante archeologische sporen die de kennis over de regio zouden uitbreiden. Het potentieel op verdere kennisuitbreiding is daarom laag, zeker aangezien er al bijna een derde van het onderzoeksterrein werd onderzocht via proefsleuven.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

De voorliggende nota omvat de uitgestelde uitvoer van de maatregelen opgelegd na eerder archeologisch vooronderzoek. Dit werd gerapporteerd in de archeologienota “Archeologienota Diepenbeek Peperstraat-Waardestraat” (ID 13222) . Het reeds uitgevoerde vooronderzoek omvat enkel een bureauonderzoek, waaruit bleek dat het plangebied op basis van landschappelijke en archeologische (CAI) informatie een hoog potentieel heeft voor vondsten en/of sporen uit de periode vanaf de steentijd tot de nieuwe tijd. Hierdoor was verder archeologisch onderzoek, in eerste instantie door landschappelijke boringen, noodzakelijk.

Op 23 januari 2020 werden vijf landschappelijke boringen geplaatst binnen het plangebied. De bedoeling van de boringen bestond in het controleren van de intactheid van het bodemprofiel, de diepte van het archeologisch vlak en het reconstrueren van de bodem-, en landschapsgenese binnen het plangebied. De resultaten van het landschappelijke bodemonderzoek komen grotendeels overeen met de resultaten van eerder vooronderzoek. Binnen het plangebied werden vooral eolische zanden waargenomen, die lokaal mogelijk een ouder alluvium en/of herwerkt paleogeenmateriaal afdekken. Hoewel de bodems inderdaad als lemige zandbodems met een dikke, antropogene A-horizont geïdentificeerd konden worden, was er geen sprake van een bewaarde gevlekte textuur B-horizont. Wellicht was dit het rechtstreekse gevolg van ploegen. Vanwege een diep verploegde B-horizont en lokale verstoringen tot in het moedermateriaal moest het steentijdpotentieel binnen het plangebied als laag beschouwd worden. Nochtans bestond nog steeds een kans dat er archeologische sporen en structuren uit jongere perioden aanwezig waren. De eventuele aanwezigheid moest verder onderzocht worden door proefsleuven, aangezien het kennispotentieel op sporenarcheologie nog niet achterhaald werd.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op 21 februari 2020. Er werd één proefsleuf aangelegd voor een totale oppervlakte van 490 m². Er werden 20 sporen aangetroffen: tien greppels, vijf paalkuilen, vier kuilen en één recent spoor. De meeste sporen die werden aangetroffen zijn greppels die dateren uit de nieuwe tijd: enkele sporen konden gedateerd worden op basis van het aangetroffen aardewerk. De meeste sporen lijken op basis van kleur en aflijning niet ouder te zijn dan de nieuwe tijd. Eén greppel kon op basis van het aardewerk dat aangetroffen werd bij aanleg van het vlak vermoedelijk gedateerd worden in de volle middeleeuwen. In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich op de rand van de Demervallei. Het is een heel waterverzadigd gebied. Hierdoor verlaagt de verwachting op sporenarcheologie, aangezien bewoningssporen zich vermoedelijk meer zuidelijker en hoger zullen situeren. De vele greppels die werden aangetroffen, met als doel afwatering passen binnen dit verhaal. Daarom is de verwachting van het archeologisch erfgoed in het plangebied is laag.

Het ontbreken van enige waardevolle archeologische vindplaats of ensemble, houdt in dat de potentiële kennisvermeerdering van verder archeologisch onderzoek op het terrein quasi onbestaande is. **Gezien het ontbreken van een waardevolle archeologische site binnen het plangebied, zijn hier geen maatregelen voor verder archeologisch onderzoek noodzakelijk.**

3 Bibliografie

- AGIV, 2020. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- DOV VLAANDEREN, 2020. Databank Ondergrond Vlaanderen, neogeen/paleogeen (tertiair). Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- FREDERICKX, E. & GOUWY, S., 1996. *Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België, Vlaams Gewest: kaartblad 25 Hasselt*,
- LAGA, P., LOUWY, S. & GEERTS, S., 2001. Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium). *Geologica Belgica*, 4(1–2), pp.135–152.
- LINTEN, S., 2019. *Archeologienota Diepenbeek Peperstraat-Waardestraat*, Gent (Mariakerke).